

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин
Кафедра журналістики

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри
Васильченко В'ячеслав Миколайович

«_____» _____ 2023 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»
СТВОРЕННЯ СЕРІЇ ПОРТРЕТНИХ НАРИСІВ ПРО ЖУРНАЛІСТІВ-
ВИПУСКНИКІВ НАУ

Виконавець:

Патланенко Богдан Юрійович

Керівник: канд. філол. наук, доц.,

Кравченко Євдокія Григорівна

Нормоконтролер: канд. пед. наук, доц

Остапчук Світлана Сергіївна

Київ - 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПУБЛІЦИСТИЧНІ ЖАНРИ ЖУРНАЛІСТИКИ ЯК ЗАСІБ РОЗКРИТТЯ ОСОБИСТОСТІ.....	7
1.1. Портретний нарис в системі журналістських жанрів.....	7
1.2. Трансформація жанру портретного нарису. Нарис в сучасній публіцистиці.....	11
1.3. Особливості мережі «Фейсбук» як платформи для розміщення портретних нарисів.....	22
Висновки до Розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. РОЗРОБКА ЦИКЛУ ПОРТРЕТНИХ НАРИСІВ ПРО ЖУРНАЛІСТІВ-ВИПУСКНИКІВ НАУ.....	30
2.1. Мета, концепція створення портретного нарису про журналістів-випускників В. Бірюкова, Д. Манзюк та А. Дехтяренка.....	30
2.2. Особливості текстового й візуального наповнення портретних нарисів про журналістів-випускників.....	35
2.3. Просування циклу портретних нарисів у соціальній мережі «Фейсбук».....	39
Висновки до Розділу 2.....	41
ВИСНОВКИ.....	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	45
ДОДАТКИ.....	51

ВСТУП

Актуальність теми. Тема портретного нарису в контексті соціальних медіа, зокрема на платформі «Фейсбук», є особливо актуальною в сучасних умовах. Портретний нарис як жанр журналістики відіграє важливу роль у висвітленні життєвих історій та досягнень людей, що є незамінним у контексті людського інтересу та пошуку ідентичності. Він дозволяє глибше зрозуміти особистість, її мотиви, цінності та світогляд, що є невід'ємним елементом культурного діалогу та взаєморозуміння.

В умовах глобалізації та цифровізації, соціальні медіа стають ключовими платформами для розповсюдження та обміну інформацією. «Фейсбук», як одна з найпопулярніших соціальних мереж у світі, надає величезні можливості для використання портретного нарису, але водночас ставить перед журналістами нові виклики, пов'язані з особливостями алгоритмів, взаємодії з аудиторією та форматуванням контенту.

Також, український контекст дає нам можливість дослідити, як портретний нарис використовується в специфічних умовах суспільства, що переживає війну і соціальні зміни.

Враховуючи все вищезгадане, дослідження портретного нарису в контексті соціальних медіа, зокрема «Фейсбуку», є актуальним і важливим для розуміння сучасних тенденцій в журналістиці та впливу технологій на журналістську практику.

Портретний нарис як різновид художньо-публіцистичного жанру та його трансформації досліджували такі науковці: М. Воронова [8-11], О. Гусева [13-16], А Іващук [20], Марінеско В. [24], Семенко С.[30], А. Хухрій [40] та інші. Внутрішньожанрові види портретного нарису останнім часом привертати увагу дослідників Варич М. (політичний портрет) [5], Серова О. (портретне інтерв'ю) [31], Старовойтенко І. (просопографічний портрет) [34] та ін.

Метою дослідження є визначення особливостей нарису як жанру журналістики та створення серії портретних нарисів про журналістів-випускників НАУ.

Відповідно до мети головними **завданнями** дослідження є:

- проаналізувати стан дослідження жанру портретного нарису в журналістикознавстві;
- окреслити місце портретного нарису у системі журналістських жанрів;
- охарактеризувати внутрішньожанрові різновиди портретного нарису;
- визначити можливості мережі «Фейсбук» у аспекті просування портретних нарисів про журналістів-випускників НАУ;
- створити серію портретних нарисів про журналістів-випускників НАУ.

Об'єктом дослідження є феномен розвитку портретного нарису у сучасному медіа середовищі.

Предмет дослідження – особливості створення внутрішньожанрових різновидів портретного нарису про журналістів-випускників НАУ.

Методи дослідження. Відповідно до поставленої мети та завдань у дипломній роботі передбачено використання низки методів наукового пізнання. Методологічну основу дослідження становлять принципи й методи системного та компаративного аналізу, формалізації та узагальнення даних науково-методичної літератури. Для збору інформації та її опрацювання застосовувалися загальнонаукові методи: синтезу, аналізу спеціальної літератури та наукових праць, індукції, дедукції, історичний метод. Описово-аналітичний метод використовували для узагальнення спостережень над зібраним матеріалом; зіставний аналіз – для зіставлення дефініцій. Для встановлення авторських інтенцій і текстотвірних потенцій портретного нарису застосовано метод контекстуального аналізу. На різних етапах дослідження для визначення специфіки сприйняття типів портретного нарису залучали контент-аналіз, контент-моніторинг тощо.

Наукова новизна одержаних результатів. Набуло подальшого розвитку використання портретних нарисів для розкриття особистості суб'єкта. Зокрема,

робота узагальнила уже відому інформацію про портретний нарис та визначила специфіку застосування теоретичних досліджень минулого у сучасному світі. Було проведено роботу з мережею «Фейсбук», яка тривалий час не вважалася платформою для розміщення журналістських матеріалів. Тепер, у стрімкому світі технологій, ця робота яскраво демонструє можливості для журналістів у соціальних мережах з метою збільшення охоплення та підвищення інтерактивності.

Практичне значення одержаних результатів роботи. Результати та створені творчі роботи – портретні нариси про журналістів-випускників НАУ (В. Бірюкова, А. Дехтяренка, Д. Манзюк) можуть бути використані у викладанні журналістських дисциплін, а також у культуро-просвітницькій роботі. Також результати роботи можуть бути використані як інформативна та практична база для поглибленого дослідження з окремих аспектів створення та просування портретного нарису в соціальних мережах.

Апробація матеріалів дослідження. Автор представив матеріали дослідження на VI, VII та IX всеукраїнській студентській науковій конференції «Актуальні проблеми соціальних комунікацій».

Публікації. Патланенко Б. Ю. Журналістська етика та проблеми її застосування у професійній діяльності. VI всеукраїнська студентська наукова конференція «Актуальні проблеми соціальних комунікацій». Київ: НАУ, 2019, с.11.

Патланенко Б. Ю. Роль соціальних мереж та їх вплив на користувачів. VII всеукраїнська студентська наукова конференція «Актуальні проблеми соціальних комунікацій». Київ: НАУ, 2020, с. 38.

Патланенко Б. Ю. Еволюція портретного нарису як основного засобу розкриття особистості в журналістиці. IX всеукраїнська студентська наукова конференція «Актуальні проблеми соціальних комунікацій». Київ: НАУ, 2023. (подано до друку).

Структура й обсяг дипломної роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, шістьох підрозділів, висновків до кожного з розділів, основних

висновків й списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи становить 53 сторінки, основний зміст викладено на 42 сторінках.

РОЗДІЛ 1.

ПУБЛІЦИСТИЧНІ ЖАНРИ ЖУРНАЛІСТИКИ ЯК ЗАСІБ РОЗКРИТТЯ ОСОБИСТОСТІ

1.1. Портретний нарис в системі журналістських жанрів

Журналістські роботи, подібно до літературних та мистецьких творів, з'являються в певних більш-менш встановлених формах, що були сформовані історично та випрацьовані довготривалою практикою мас-медіа. Кожен жанр володіє своїми внутрішніми правилами та зовнішніми характеристиками. Жанрові форми не є незмінними, вони постійно розвиваються та перетворюються. У розвитку жанрів спостерігаються два напрямки: удосконалення та взаємне збагачення. Що стосується портретного нарису, то він посідає унікальне місце у системі журналістських жанрів.

Традиційна система журналістики має такий вигляд:

- 1) інформаційні жанри: замітка, звіт, репортаж, інтерв'ю
- 2) аналітичні жанри: кореспонденція, стаття, коментар, огляд, рецензія, відкритий лист
- 3) художньо-публіцистичні жанри: зарисовка, нарис, есе, фейлетон, памфлет [27, с. 3-5].

Втім, слід підкреслити, що хоча така структура виникла протягом багатьох років і є найбільш поширеною, вона не є канонічною. У журналістській жанрології кожен дослідник пропонує своє бачення складу жанрових груп, вступає в полеміку, формує свою унікальну концепцію. Особливо багато розходжень у розподілі кожного окремого жанру на види. У традиційній системі журналістики художньо-публіцистичні жанри займають особливе місце завдяки своїм відмінним характеристикам. Ці жанри дозволяють журналістам виявляти свою творчість, міркувати про суспільні

проблеми та залучати читачів у унікальний, часто спонукаючий до роздумів спосіб. Загально, художньо-публіцистичні жанри можна описати так:

Нарис: цей жанр малює картину моменту, події чи людини, часто використовуючи яскраву, описову мову. Нарис служить для передачі не тільки фактів, але й атмосфери, деталей, емоцій. Це потужний інструмент, який може наблизити читачів до суті історії, зробивши її більш пов'язаною та запам'ятовуваною.

Есе: як форма, яка спонукає до роздумів і особистих точок зору, есе дозволяє журналістам глибше заглиблюватися в тему, ставити запитання та тлумачити. Це простір для критичного мислення та інтелектуальних досліджень, які часто ведуть до розуміння, якого не можна знайти в більш простих жанрах, заснованих на фактах.

Фейлетон: фейлетон поєднує гумор, сатиру та соціальну критику, часто торкаючись легких тем, але не цураючись соціальних коментарів. Це ефективний спосіб залучити читацьку аудиторію, оскільки він поєднує розваги з змістом, що спонукає до роздумів.

Памфлет: як полемічна, часто суперечлива форма журналістського письма, памфлети дозволяють журналістам висловити свою тверду думку щодо суспільних проблем і кинути виклик усталеним нормам і переконанням. Вони можуть слугувати каталізаторами суспільного дискурсу та суспільних змін [33, с. 237-239].

Художньо-публіцистичні жанри, зосереджені на індивідуальних перспективах і вираженнях, пропонують противагу об'єктивності та заснованому на фактах звітності інформаційних жанрів і систематичному, поглибленому дослідженню аналітичних жанрів. Вони забезпечують простір для людського досвіду, емоцій і творчості, додаючи шару глибини та насиченості журналістському контенту.

У час цифрових медіа, коли конкуренція за увагу читача є жорсткою, художньо-публіцистичні жанри пропонують переконливий спосіб захопити аудиторію та сприяти глибшому зв'язку між журналістом і читачем.

Розвиваючи ці жанри, ми можемо сприяти тому, щоб журналістика залишалася не лише джерелом інформації, а й платформою для самовираження, творчості та критичного дискурсу.

Головним жанром, на який звертаємо увагу в нашому дослідженні є особливості жанру нарису. Традиційно віднесений до художньо-публіцистичних жанрів, нарис демонструє унікальне поєднання елементів усіх трьох категорій журналістських жанрів, що робить його універсальним інструментом для передачі інформації, аналізу та художнього вираження.

Нарис – різновид публіцистичного тексту, який детально описує предмет – це може бути особа, місце, подія чи навіть ідея. Залежно від спрямованості нарису він може включати елементи інформаційного, аналітичного та художньо-публіцистичного жанрів [14, с. 63].

Коли нарис зосереджений на події чи особі, він може нагадувати новинний репортаж чи замітку, надаючи фактичну інформацію та висвітлюючи ключові моменти. Журналісти можуть використовувати цю форму, щоб надати читачам вичерпну інформацію про тему. При цьому нарис також може містити аналітичні аспекти, особливо коли тема включає складні явища чи проблеми.

Щоправда, незалежно від своєї спрямованості, «нарис» завжди матиме творчі та рефлексивні атрибути, пов'язані з художньо-публіцистичними жанрами. Підхід до розповіді, наголос на атмосфері та деталях, а також особистий підхід у розповіді є ключовими характеристиками, які відрізняють його від більш традиційних, простих журналістських жанрів.

Суть нарису залишається дискусійною темою серед дослідників, яка викликає різноманітні інтерпретації. Часто наголошується на тому, що нарис є «проміжним», «синкретичним» жанром, який консолідує різні жанрові імпульси, що призводить до його класифікації серед «міжродових» форм [15, с. 1-2].

Складність дослідження цього жанру полягає в його «гібридній» природі, унікальності його жанрової моделі, яка передбачає синтез опису та публіцистичного міркування, художньої вигадки та документалізму. Дійсно,

визначення жанру не можна зводити до виявлення лише ознак, притаманних одному виду літератури, але родову домінанту все ж слід відзначити.

У галузі журналістики, яка швидко розвивається, нарис є свідченням адаптивності та різноманітності журналістських жанрів. Його здатність охоплювати різні елементи інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних жанрів робить його універсальним і ефективним інструментом для журналістського вираження [15, с. 3].

Враховуючи різноманітність і багатство такого жанру як нарис, важливо звузити нашу увагу, щоб глибше дослідити його різні грані. У цьому контексті наше дослідження буде зосереджено на портретному нарисі, піджанрі, який використовує форму нарису для представлення детального, різностороннього зображення особи.

Портретний нарис – переконливий прояв гібридності та багатогранності жанру нарису. У ньому поєднано фактографічну точність інформаційних жанрів, глибокий аналіз аналітичних жанрів і творчі, експресивні елементи художньо-публіцистичних жанрів, які сплелися в яскравий, проникливий портрет людини. «Портрет – самостійний жанр у системі журналістських жанрів, який аналізує особистість, індивідуальність людини на тлі історичної, соціальної, політичної, культурної дійсності» [40, с. 189].

У портретному нарисі об'єктом виступає не просто герой оповідання, а саме оповідання. Розповідь обертається навколо їхнього життя, досвіду, думок та емоцій. Це жанр, у якому перетинаються особисте та публічне, де окрема історія стає лінзою, через яку можна досліджувати та розуміти ширші суспільні проблеми та явища.

Створення портретних нарисів залишається важливим елементом сучасної журналістики, особливо в контексті нинішніх швидкоплинних тенденцій і поширення неперевіраних фактів. Цей жанр дозволяє не тільки зберегти або відновити традиції глибокої, аналітичної та рефлексивної журналістики, але і показати читачам зразок критичного, розумного підходу до вибору та подачі інформації.

Портретний нарис як жанр сприяє вдумливому, таємничому сприйняттю людей і подій. Він вимагає від журналіста досконалого знання теми, а також уважного і терплячого ставлення до об'єкта дослідження. Отже, його створення відбувається за високими стандартами журналістики та академічної роботи.

Крім того, портретні нариси можуть бути ефективним засобом боротьби з дезінформацією і "фейками". Вони не тільки дозволяють читачам зрозуміти людей, про яких пишуть, але й навчають їх розпізнавати якісну, об'єктивну інформацію, відрізнити її від неперевіраних фактів та спекуляцій.

Портретний нарис пропонує унікальний погляд на тему, розкриваючи не лише зовнішні, видимі факти, а й внутрішню, суб'єктивну реальність. Це жанр, який виходить за межі традиційної журналістики, перетворюючи її на платформу для співчуття, розуміння та людського зв'язку. У наступних підрозділах нашого дослідження ми досліджуватимемо тонкощі та потенціал портретного нарису, проливаючи світло на його невід'ємну роль у царині журналістики.

1.2. Трансформація жанру портретного нарису

Портретний нарис – один із найпопулярніших жанрів сучасної журналістики. Він має особливу привабливість для читачів, оскільки увагу автора зосереджено на особистості окремої людини, часто значної постаті певного часу чи ситуації, широко відомої широкому загалу.

Зі зростанням популярності та багатогранності жанру в журналістських колах дедалі активізуються дискусії щодо можливості виділення портрета з групи нарису у самостійний жанр. Ця пропозиція впливає з унікальних атрибутів і особливостей, які портретний нарис розвинув з часом, що відрізняє його від інших форм цього жанру. І справді, портретний нарис передбачає специфічний підхід до публіцистики, де в центрі уваги оповіді — не подія чи явище, а окрема особа. Це вимагає тонкого розуміння особистості суб'єкта, глибокого дослідження його досвіду та делікатного зображення його внутрішнього світу [40, с. 190-192].

Крім того, портретний нарис часто виходить за часові та ситуаційні межі, пропонуючи позачасове розуміння людського стану. Він фіксує не лише важливі моменти та досягнення в житті людини, а й тонкі особисті деталі, які розкривають її характер і людяність. Таким чином, портретний нарис служить мостом між особистим і універсальним, дозволяючи читачам зв'язатися з темою на глибшому, інтимнішому рівні.

Враховуючи ці унікальні властивості, було б справді корисно розглядати портрет як самостійний жанр у ширшому журналістському середовищі. Це визнання могло б сприяти більш тонкому розумінню та оцінці жанру, спонукати до подальших досліджень та експериментів і, зрештою, підвищити якість та різноманітність журналістського тексту. Недарма М.Воронова наголошує: «За своїм функціональним діапазоном портрет є унікальним жанром: від біографічного інформування про особистість – до осягнення її духовної сутності та виділення індивідуальної домінанти».

Експериментуючи з жанрами та формами подачі матеріалів, автори часто зводять до мінімуму, а то й зовсім приховують їхню присутність у тексті, створюючи ілюзію того, що тема публікації особисто звертається до читачів. Портретний нарис завжди залишався інтригуючим і унікальним жанром. На сучасному етапі розвитку журналістики він має великий попит. Про його популярність свідчить те, що портретний нарис є чи не в кожному періодичному виданні України [35, с. 347].

Історично термін «портрет» стосувався виключно опису зовнішності людини. Проте з часом це поняття значно розширило свої межі. Зазнаючи певних трансформацій, портрет став позначати не лише зовнішні, а й внутрішні характеристики людини: її настрій у даний момент, риси характеру, психологічні особливості тощо. Таким чином, предметами зображення в портретному нарисі можуть бути не тільки соціальні стосунки людини в середовищі її життя, а й властиві внутрішні особливості особистості.

Ці нові аспекти розширили межі зображення сюжету в портреті. Вони додали нові можливості, оскільки всі компоненти тепер можуть бути

сформовані в «модернізований» текст, представляючи більш цікавий, повний і детальний портретний нарис.

Саме трансформація портретного нарису з часом – від простого фізичного опису до всебічного зображення внутрішнього світу людини – надає йому унікальної привабливості та багатогранності. Це дозволяє авторам глибше заглиблюватися в життя та особистості своїх суб'єктів, розкриваючи аспекти, які можуть залишитися прихованими в інших формах журналістики. Портретний нарис є вікном у людську душу, пропонуючи читачам тонке розуміння особистості та світу, в якому вони живуть [35, с. 346-349].

Жанр публіцистичного портрету сьогодні надзвичайно популярний і поширений. Цей факт можна трактувати кількома способами. По-перше, в сучасній системі масової комунікації вона частково трансформувалася в засіб реклами, як політичної, так і шоу-бізнесової. Цей зсув до рекламного контенту надав портретному нарисові комерційного аспекту, перетворивши його на потужний інструмент іміджмейкінгу та зв'язків з громадськістю. Це комерційне використання, однак, не повинно применшувати художню та публіцистичну цінність жанру, яка залишається його основною суттю [32, с. 181-184].

По-друге, незалежно від медіапростору портрет зберігає свою вроджену функцію і виконує свою суспільно-історичну місію. Він відіграє вирішальну роль у публіцистичному просторі, фіксує особистості та динаміку епохи, відображаючи соціальні зміни та надаючи розуміння людського стану.

Крім того, позачасове значення портрета ніколи не зменшиться, тому що інтерес до публічних осіб не може згаснути. Людська цікавість до життя інших людей, особливо публічного, є постійним чинником, що забезпечує актуальність портретного нарису. Цей жанр дає читачам можливість зазирнути за фасад і глибше зрозуміти особу, яка розглядається. Тому портретний нарис, зосереджений на індивідуальному характері та особистій розповіді, завжди залишатиметься доречним у сфері журналістики, відображаючи як дух часу, так і унікальну сутність його сюжетів.

Чудовий нарис спонукає читача порівняти себе з його героєм, викликаючи низку асоціацій і спонукаючи до роздумів. Це не просто окреслення характеру людини; це портал, який веде читача в подорож у життя зображеної людини, пропонуючи ідеї, які спонукають до роздумів і саморефлексії.

Давайте розглянемо основні характеристики, які французькі вчені-журналісти надають добре створеному портрету. По-перше, добре намальований портрет залишає у читача враження особистого знайомства з людиною, чиє ім'я вони, можливо, знають давно. Це як рукостискання між читачем і персонажем, що встановлює інтимний зв'язок, що робить розповідь більш захоплюючою та привабливішою [13, с. 75].

По-друге, персонаж портрета повинен бути присутнім з перших рядків тексту і не повинен зникати з жодного абзацу. Розповідь повинна бути насичена цитатами, сценами з життя, влучними зауваженнями. Присутність суб'єкта в усьому тексті, постійне звернення до його думок, вчинків і переживань формують основу переконливого портрета, створюючи яскравий і послідовний образ у свідомості читача.

По-третє, жанр передбачає, що автор повинен особисто спілкуватися з суб'єктом і заздалегідь скласти про нього вичерпне досвід. Ця вимога забезпечує достовірність зображення, оскільки особистий досвід роботи автора з об'єктом додає глибини та достовірності розповіді.

Нарешті, намалювати портрет – це знайти ті риси, які найбільш точно визначають характер. Мета полягає не просто в тому, щоб описати, а в тому, щоб виділити сутність людини, виділяючи атрибути, які роблять її унікальною. Саме прагнення до автентичності та глибини вирізняє портретний нарис, що робить його дослідженням індивідуальності, яке резонує з читачами та малює картину, яка виходить за межі поверхні.

У сучасному медіапросторі портретний нарис – це одночасно і не нарис, і не портрет. Тепер він втілює більше аналітичних вимірів, глибше заглиблюючись у психіку суб'єкта, досліджуючи його мотивації, прагнення та

побоювання. Він прагне не просто проілюструвати, але й прояснити, перетворюючи розповідь на глибоке дослідження особистості в її основі.

Сучасний портрет перетворився на самостійний жанр, відмінний за своїм підходом і функціями. Він вирізнув для себе унікальний простір, ставши незалежною формою, яка охоплює сутність людини та нюанси її особистості.

Крім того, журналістський портрет має екзистенціальну форму за своєю соціокультурною та творчою місією. Він стоїть на перетині філософсько-етичних проблем, таких як творче безсмертя, соціальна пам'ять, пізнання особистості, психологічна художня рефлексія. Цей аспект портрета надає йому трансформаційного виміру, дозволяючи йому вийти за межі тимчасового та заглибитися у позачасове [42, с. 274-276].

Портрет стає проявом творчого безсмертя, фіксує спадщину суб'єкта та відбиток світу. Він служить посудиною соціальної пам'яті, зберігаючи вплив і вплив особистості. Крім того, це інструмент для пізнання особистості, що забезпечує глибоке вивчення внутрішнього світу людини. Нарешті, він пропонує платформу для психологічної художньої рефлексії, запрошуючи читача залучитися до розповіді на глибоко особистому рівні.

Таким чином, основні завдання сучасного портрета «Нарис» зосереджені навколо цих чотирьох ключових напрямів:

По-перше, збереження людської пам'яті через імена, продовження життя історично значущих постатей через сучасні інтерпретації. Ця функція є ключовою, оскільки дозволяє минулому дихати крізь сьогодення, гарантуючи, що внесок цих людей продовжує резонувати з нинішнім поколінням.

По-друге, створення сховища особистостей, які є носіями певних життєво важливих для цивілізації та її розвитку цінностей. Висвітлюючи ці постаті, портретний нарис слугує маяком, проектує ідеали та принципи, якими має керуватися прогрес суспільства.

По-третє, вилучення з потоку соціального часу індивідів, чий цінності, спосіб життя та досягнення заслуговують на соціокультурну пропаганду. Завдяки цьому портретний нарис виводить на перший план тих, хто не просто

жив, а зробив життя корисним для інших. Їхні історії служать планом позитивних соціальних перетворень.

Нарешті, розуміння особистості через художньо-аналітичне осмислення фактів біографії та життя. Це, мабуть, найскладніше завдання портретного нарису. Йдеться не просто про те, щоб подати факти з життя людини, а про те, щоб інтерпретувати ці факти таким чином, щоб розкрити сутність особистості, зробивши портрет вікном у душу людини, яку він зображує [41, с. 193].

Виконуючи ці завдання, сучасний портретний нарис виступає не просто як жанр журналістської практики, а як інструмент збереження історії, соціальної пропаганди та індивідуального розуміння.

Портретний нарис існує у таких варіантах:

1. Літературний портрет. Літературний портрет, як форма портретного нарису, є надзвичайно багатограним і комплексним. Цей жанр включає в себе множину форм, включаючи портрет-дослідження, портрет-роман, портрет-есе та портрет-сенсацію. Ця гнучкість форм забезпечує авторам можливість прийти до процесу написання з більшою творчою свободою, використовуючи різноманітні художні засоби, такі як епітети, метафори, порівняння та оксиморони, для створення більш виразного і образного зображення особистості [41, 193-196].

Важливо відмітити, що літературний портрет не обмежується одним епізодом чи періодом життя особистості. Він може охоплювати всю біографію особистості, яка є предметом зображення. Очевидно, що таке всебічне зображення вимагає глибокого дослідження та тщательної роботи, оскільки автор має зібрати, аналізувати та синтезувати великі обсяги інформації, щоб створити образ особистості, що буде вірним і відобразатиме всю глибину його життєвого шляху.

Враховуючи величезний обсяг роботи, що входить в створення літературного портрету, цей жанр може мати кілька взаємопов'язаних частин, які потім можуть бути об'єднані в цикл. Такий підхід дозволяє авторам

створювати більш деталізовані та розгорнуті портрети, зберігаючи при цьому послідовність та цілісність зображення особистості.

2. Політичний портрет. Політичний портрет являє собою значущу категорію в сфері сучасної портретистики, яка займає унікальну позицію, виконуючи роль як інструменту політичного аналізу, так і засобу формування політичного іміджу. Цей вид портрета може інтегрувати різні жанри, включаючи репортаж, розслідування та інтерв'ю, і зазвичай реалізується у формі статей, що базуються на спостереженнях та фактичних даних [41, 193-196].

Важливо розрізняти портрет політика та політичний портрет. Портрет політика зосереджується на описі конкретного політичного діяча, включаючи його світоглядні позиції, поведінку, характерні риси, службові характеристики та політичні погляди. Політичні діячі є публічними особами, тому їхнє життя і діяльність завжди привертають увагу суспільства. Створення такого портрета дає можливість поглибленого пізнання політика, часто з несподіваного боку, або представляє його суспільству, якщо він є новим учасником політичної арени.

Спостерігається зростання кількості політичних портретів під час передвиборчих кампаній. В цей період основна функція таких портретів полягає в рекламуванні конкретних політичних діячів, які пропонують «покращити життя» у відповідь на голос у підтримку їхньої кандидатури. Цей вид портрету виявляється ефективним інструментом політичного піару.

Політичний портрет, натомість, зосереджується більше на описі політики як конкретної сфери діяльності, ніж на особистості політика. Так, центральним елементом може стати нормативно-правовий акт, закон, нові доповнення до Конституції України або інший важливий політичний документ [10, с. 44-50].

3. Історичний портрет. Він демонструє особливу складність у своїй концептуалізації. Його створення вимагає глибокого занурення у контекст часу, що він відтворює, і вимагає особливої уваги до історичних деталей і нюансів. Це охоплює вивчення історичних умов, які були фоном для діяльності

особистості, а також уважне дослідження внешкольного впливу, характеру, факторів, які сприяли формуванню особистості, інтересів, які він представляв, його головних ідей, найвизначніших справ та наслідків діяльності [41, 193-196].

Для створення високоякісного історичного портрета, автор повинен провести ретельну роботу з пошуку та аналізу найбільш точних і надійних джерел. Цей процес може бути трудомістким і вимагає значних навичок дослідження та критичного мислення. Водночас, результати такої праці можуть бути надзвичайно цінними, оскільки історичний портрет може забезпечити глибокий і багатогранний вигляд на життя та діяльність видатної особистості, допомагаючи читачам краще зрозуміти і оцінити її вклад у історію.

У своїй основі, історичний портрет найчастіше використовується як форма аналітичної прози, але він також може бути представлений у формі книги, що дає можливість автору глибше і детальніше розглянути життя і діяльність свого героя. Цей формат зокрема популярний в сучасному літературному просторі.

4. Культурологічний портрет. Культурологічний портрет також відіграє важливу роль у сучасній літературі і журналістиці, відображаючи інтерес суспільства до світу знаменитостей і культури в цілому. Цей вид портрета може мати різну форму і глибину, від поверхових штрихів до більш детального і аналітичного зображення життя та творчості окремої особистості [41, 193-196].

Наприклад, можуть існувати легкі портрети-зарисовки, які зосереджуються на більш поверхневих аспектах життя знаменитості – від її улюблених марок одягу до місць відпочинку, творчого діапазону та гонорарів. Ці портрети, як правило, популярні серед читачів, що шукають легкий і розважальний контент, і хочуть дізнатися більше про зіркове життя.

З іншого боку, існують більш серйозні культурологічні портрети, які намагаються зрозуміти та відобразити всю складність життя та кар'єри знаменитості. Такі портрети часто зосереджуються на творчості особистості як представника культури, а не просто як публічної фігури. Вони можуть занурюватися у відносини між особистим життям героя та його творчою

діяльністю, а також досліджувати вплив їх творчості на культуру в ширшому контексті. Ці більш глибокі портрети вимагають від автора більшого дослідження та аналітичних навичок, але вони можуть надати читачам більш глибоке та багатогранне розуміння культури та її ключових представників.

5. Соціологічний портрет. Соціологічний портрет відрізняється від інших видів портретів своєю зосередженістю на конкретних даних та статистиці, що дозволяє чітко і кількісно представити окрему особу або групу. Цей вид портрета спирається на сукупність кількісних і якісних даних, включаючи графіки, діаграми та таблиці, що дозволяють зрозуміти широкий контекст і повніше представити об'єкт дослідження [41, 193-196].

У період виборів соціологічний портрет використовується для представлення кандидатів і їхніх програм, дозволяючи виборцям порівнювати різних кандидатів на основі кількісних показників. Такий портрет може містити дані про виборчу підтримку, рейтинги, результати опитувань, і т.д. У такому контексті, соціологічний портрет допомагає формувати враження про кандидата та його політичну платформу.

Однак соціологічний портрет не обмежується політикою. Він може бути використаний для створення загального зображення суспільства або його окремих груп. Ці портрети можуть допомогти відобразити тенденції соціального розвитку, виявити та аналізувати соціальні суперечності та зміни.

Незважаючи на те, що соціологічний портрет може здаватися менш особистим або емоційним, він відіграє важливу роль у відображенні об'єктивних реалій та формуванні науково обгрунтованого розуміння людей і суспільства.

6. Побутовий портрет. Це особливий вид портрета, що зосереджений на зображенні повсякденного життя звичайної людини. Основна мета такого портрету – відтворити реалії буденності, відобразити важливість і значимість звичайних подій, які відбуваються в житті людини щодня [41, 193-196].

Цей вид портрета може здаватися нецікавим чи неістотним у сучасному суспільстві, де домінує зосередженість на винятковості, успіху, знаменитості.

Та все ж, побутовий портрет відіграє надзвичайно важливу роль у відображенні реалій життя більшості людей. Він може допомогти нам зрозуміти, що звичайне життя, з його рутинними справами, труднощами і радіощами, має величезну цінність.

Сьогодні, попри те, що фокус суспільства та медіа змістився в бік зображення надзвичайних подій та особистостей, побутовий портрет продовжує бути важливим інструментом для зображення реального світу. Він дозволяє відобразити звичайність життя, змусити нас зупинитися і цінувати прості речі, які часто залишаються непоміченими [20, с. 297].

Водночас, побутовий портрет може бути використаний як засіб критики, показуючи, як соціальні та політичні структури впливають на життя звичайних людей, які часто забуваються або ігноруються в офіційних наративах.

7. Портрет-інтерв'ю. Це сучасний жанр, який припускає активне використання первинних висловлювань та думок головної особистості, в результаті чого створюється більш переконливе та живе зображення. Портрет-інтерв'ю дозволяє читачам або глядачам зрозуміти героя через його власні слова, а не тільки через перекази третіх осіб або висновки автора [41, 193-196].

Цей вид портрета може бути адаптований до різних тематик, включаючи політику, культуру, науку, спорт, і так далі. Залежно від контексту, форма портрета-інтерв'ю може варіюватися від формального і структурованого до більш неформального і вільного.

Збільшення різноманітності та гнучкості портретних форм свідчить про необхідність адаптації теорії до практики, перед якою зараз стоїть журналістичкознавство. Це ставить перед нами завдання перегляду та оновлення жанрових класифікацій та визначень, щоб вони відповідали сучасним практичним досягненням журналістики.

На вибір героїв для портретів впливають безліч факторів, включаючи інтереси та вподобання аудиторії, актуальність теми, доступність героя для інтерв'ю та інше. Відповідно до результатів дослідження, можна стверджувати, що звичайна людина також може стати героєм портретного нариса. Це

підтверджує відкритість і гнучкість жанру, який може відтворити життя і досвіди різних людей, незалежно від їхнього соціального статусу або професії.

Що стосується структури і оформлення портретного нарису, тут також немає жорстких вимог. Автор має велику свободу у виборі форми і формату свого твору: структура тексту, розмір шрифту, форма заголовків, розміщення абзаців, колірна гамма, порядок викладу матеріалу, використання візуальних засобів – світлин, зображень та ілюстрацій тощо [12, с. 147].

У сучасній публіцистиці портретні нариси використовуються в різних контекстах та форматах. Вони знаходять широке застосування в таких сферах як журналістика, мистецтво, ілюстрована журналістика, а також на різних платформах соціальної мережі Інтернет.

Так, Wall Street Journal, наприклад, використовує унікальні "hedcuts" - портретні нариси, створені за допомогою точок і штрихів. Ці портрети є частиною корпоративного стилю журналу з 1979 року. Вони використовуються для зображення видатних особистостей, про яких йдеться у статтях, а також це можуть бути і портрети журналістів, які написали статті в журналі. Завдяки зворотньому зв'язку навіть читачі мають можливість створити власний "hedcut" при реєстрації на сайті.

Wendy MacNaughton – це приклад ілюстратора, який використовує журналістський підхід до графічного повідомлення. Вона проводить значний час з людьми, про яких вона пише, і використовує свої малюнки для розповіді їх історій. Її роботи з'являються в популярних виданнях, таких як «New York Times», «Wall Street Journal» і «Print magazine».

Це знову ж таки свідчить про гнучкість жанру портретного нарису, який надає автору великий простір для творчості та відтворення унікального зображення героя. Водночас, важливо, щоб автор зберігав об'єктивність та повагу до героя та його історії, дотримувався етичних принципів та стандартів журналістики.

1.3. Особливості мережі «Фейсбук» як платформи для розміщення портретних нарисів

Через появу соціальних медіа, інформація поширюється набагато швидше. Природа інтернету дозволяє інформації вільно циркулювати з мінімальними перешкодами на її шляху. Це, у поєднанні з постійно зростаючою популярністю смартфонів, сприяло появі громадянської журналістики та новинного контенту, створеного громадськістю.

Сфера журналістики почала проявляти інтерес до соціальних медіа, коли став зрозумілим їх потенціал, вплив та ефект, який вони справляють на суспільство, як форми комунікації та інструменти для розповсюдження новин [51]. Адже соціальні медіа – це передусім комунікація та мережева взаємодія через різноманітні способи доставки та обміну повідомленнями та новинами. Саме в такому контексті «Фейсбук» займає своє місце в журналістиці, надаючи нові можливості та виклики для журналістів.

«Фейсбук» – це американська онлайн-медіа та соціальна мережа, яка була запущена 4 лютого 2004 року Марком Цукербергом разом зі своїми колегами з Гарвардського університету. Він був спочатку створений лише для студентів Гарварду, але згодом розширився до інших університетів, а потім для всіх, хто старше 13 років. З 2021 року «Фейсбук» став найпопулярнішою соціальною мережею за кількістю активних користувачів у світі [51].

У контексті журналістики фейсбук відіграє важливу роль як платформа для розповсюдження новин та інших журналістських матеріалів. Завдяки своїй великій аудиторії, фейсбук надає можливість журналістам досягти широкого спектра читачів. Крім того, він також дозволяє використовувати різноманітні формати контенту, включаючи текст, зображення, відео, та інтерактивний контент.

Однак, попри свою популярність та можливості, фейсбук також має свої особливості та обмеження, які журналісти повинні враховувати при використанні цієї платформи. Зокрема, важливо розуміти, як алгоритми фейсбуку впливають на те, які матеріали бачать користувачі, а також як

використовувати інструменти фейсбуку для спілкування та взаємодії з аудиторією.

«Фейсбук» став значущою платформою для розміщення новин та інших журналістських матеріалів, включаючи портретні нариси. Фейсбук дозволяє журналістам швидко та ефективно поширювати свої матеріали серед широкої аудиторії. Користувачі мають змогу поділитися постами зі своїми друзями або підписниками, що забезпечує широке та швидке поширення інформації [44].

Соціальна мережа дозволяє журналістам взаємодіяти з читачами безпосередньо. Вони можуть відповідати на коментарі, враховувати відгуки та включати їх у подальшу роботу.

«Фейсбук» підтримує різноманітні мультимедійні формати, включаючи текст, зображення, аудіо, відео та інтерактивні елементи. Це дозволяє журналістам створювати більш різноманітний та візуально привабливий контент. Також за допомогою різних інструментів таргетування, фейсбук дозволяє журналістам досягати конкретної аудиторії, яка, на їхню думку, буде найбільш цікавитися конкретним контентом.

Соціальна мережа надає детальну статистику про взаємодію користувачів з контентом. Це може допомогти журналістам краще зрозуміти, який контент є найбільш привабливим для їхньої аудиторії, і відповідно адаптувати свою стратегію розміщення контенту.

Важливо зазначити, що фейсбук надає можливість проводити прямі відеотрансляції, що журналісти можуть використовувати для прямого зв'язку з аудиторією, проведення інтерв'ю чи навіть трансляції подій в режимі реального часу. У випадку, коли інформацію треба донести централізовано чи виключно для обмеженої аудиторії, то фейсбук дозволяє створювати та управляти спільнотами, що можуть об'єднувати людей за інтересами, темами або ідеями. Журналісти можуть використовувати ці групи для залучення читачів, обговорення тем або поділу контенту. Соціальна мережа також дозволяє журналістам легко посилатися на інші джерела, включаючи сайти новин, блоги, інші сторінки, що підвищує взаємодію та різноманітність контенту.

Загалом, фейсбук надає широкі можливості для журналістів, які хочуть донести свої портретні нариси до широкої аудиторії. Використовуючи різні інструменти та можливості цієї платформи, журналісти можуть значно збільшити ефективність своєї роботи.

Що ж стосується саме портретних нарисів, то вони мають орієнтуватися на специфічну аудиторію, потрапити в яку дозволяє саме ця мережа. Цільова аудиторія портретних нарисів у фейсбуці може значно варіюватись в залежності від тематики нарису, стилю написання, а також особистого стилю журналіста. Однак загалом, це можуть бути особи, які цікавляться соціальними, культурними або політичними подіями, хто цікавиться історіями людей, хто шукає глибокий та змістовний контент, який відрізняється від поверхневого і швидкого читання новин [8, с. 44-45].

Взаємодія з читачами в фейсбуці може відбуватися через різні канали. Наприклад, читачі можуть залишати коментарі під публікацією, вони можуть поставити лайк або поділитися нарисом в своєму профілі. Деякі читачі можуть навіть написати особисте повідомлення автору через фейсбук. Журналісти, в свою чергу, можуть відповідати на коментарі, подякувати за поділ або навіть вступити в діалог з читачами для отримання більш глибокого зворотнього зв'язку.

Така взаємодія може створити сильніші зв'язки між журналістами та їхньою аудиторією, допомагає зрозуміти потреби та інтереси читачів, що, в свою чергу, може покращити якість та релевантність майбутніх портретних нарисів.

«Фейсбук», як соціальна медіа платформа, має власні особливості, що впливають на форматування та оформлення портретних нарисів. Перше, що слід відзначити, це обмеження у кількості символів в дописах. Це означає, що портретні нариси, які публікуються на цій платформі, часто мають бути стислими і ясними. Щоправда, фейсбук дозволяє створювати довгі дописи, що можуть досягати до 63,206 символів, що є більш ніж достатнім для розгорнутого портретного нарису.

«Фейсбук» забезпечує великі можливості для використання візуальних матеріалів. Фотографії, відео, інфографіки – все це може бути чудовим доповненням до тексту нарису, допомагаючи відтворити образ героя, його оточення та важливі моменти його життя. Накінець, важливо враховувати, що форматування тексту в «Фейсбук» є досить обмеженим. Отже, ключовим є зміст і якість тексту, а не його візуальне оформлення. Всі ці особливості фейсбуку роблять його унікальним інструментом для публікації портретних нарисів, який вимагає від авторів знання його специфіки та вміння адаптувати свої тексти під вимоги цієї платформи.

Соціальна мережа відіграє значну роль у сучасній журналістській практиці, особливо в контексті створення та розповсюдження портретних нарисів. Перш за все, фейсбук дає можливість журналістам досягти широкої аудиторії, що значно перевищує можливості традиційних друкованих та телевізійних медіа. Це, в свою чергу, дає можливість журналістам вибирати героїв своїх нарисів з більш широкого спектру людей, не обмежуючись лише відомими особами. Крім того, фейсбук пропонує нові можливості взаємодії з аудиторією. Відгуки, коментарі та поширення від читачів дають авторам зворотний зв'язок та допомагають їм розуміти, які теми або особи є найбільш цікавими для їх аудиторії [51].

Також важливо відзначити, що соціальна мережа впливає на сам процес написання портретних нарисів. За допомогою фейсбуку журналісти можуть легко знайти інформацію про потенційних героїв своїх нарисів, їхні інтереси, погляди, сімейний стан тощо. Це може допомогти авторам створити більш точний і повний портрет героя.

При розгляді конкретних випадків використання мережі «Фейсбук» для публікації портретних нарисів, можна згадати декілька прикладів.

Перший – це проект «Humans of New York». Заснований Бренденом Стентоном, цей проект став своєрідним архівом історій звичайних людей, зібраних у форматі коротких портретних нарисів. Кожний нарис супроводжується фотографією героя і розміщується на сторінці проекту у

«Фейсбук». Спільнота «Humans of New York» нараховує мільйони підписників і є чудовим прикладом того, як фейсбук може бути використаний для розміщення портретних нарисів [48].

В Україні також були подібні проекти. Один з них – «Люди України» який був створений на зразок «Humans of New York» [48]. Цей проект також зосереджується на зборі і розповсюдженні історій звичайних людей в Україні через портретні нариси, розміщені на сторінці проекту у фейсбуці (Рис. 1.).

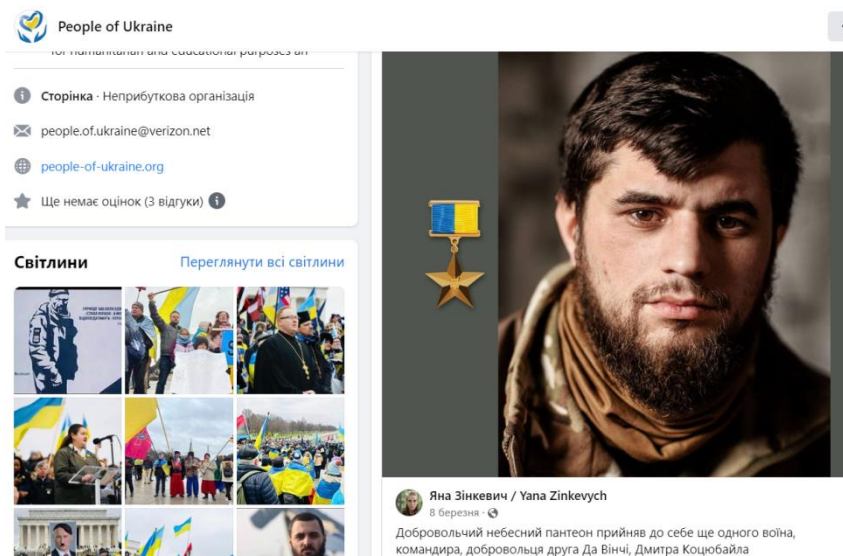

Рис. 1.1. Сторінка у фейсбуці «People of Ukraine»

Ще один цікавий приклад – це проект «Портрети Пандемії» («Portraits of the Pandemic»), який виник під час початку пандемії COVID-19. Цей проект збирав історії людей з усього світу, які були зачеплені пандемією, і публікував їх у форматі портретних нарисів на своїй сторінці у «Фейсбук». Дивовижно, але проект працює й досі [49].

Ще один український проект, вартий уваги, – «Герої не вмирають». Цей проект зосереджувався на зборі історій українських військових, які воювали на Сході України. Кожна історія представлена у форматі портретного нарису, який супроводжується фотографією військового [43]:

«Я їду. Цими двома словами він коротко та ясно відповів на попередження, що там, куди він може потрапити, гинуть люди, що там війна кожен день, що бригада не просто відбуває термін в армії, і нічого страшного,

якщо він відмовиться йти саме до них, а обере більш безпечне місцеперебування.

Юрій Андрійович Рева народився 26.03.1961 року у Запоріжжі.

1982 року звільнився з армії, з посади стрільця. У цивільному житті працював майстром з водіння. Призваний за контрактом 30.09.2016 Хортицьким РВК.

Солдат, гранатометник 1-ї роти 1-го батальйону 54-ї окремої механізованої бригади. Загинув 2 лютого в районі Світлодарської дуги внаслідок осколкового поранення від 120-мм міни, яке виявилось несумісним з життям.

Коли по рації передали: "1-200, 1-300", то пораненого витягли, а тіло воїна вдалося забрати лише під вечір, коли стемніло, бо обстріли не давали можливості наблизитись.

Поховали Юрія Андрійовича сьогодні, 5 лютого, у Запоріжжі. У Героя залишились дружина, брат, дочка та син.

Короткий пост. Як і ті два слова, в які він вклав усю свою мужність, волю та рішучість перед відправленням на передову. Короткий пост для довгої, вічної пам'яті про ще одного солдата, який вже побачив кінець війни» [43].

Сотні таких історій збиралися цим проектом до початку широкомасштабної війни. Тепер, подібні портретні нариси можна побачити по всій мережі за хештегом #героїневмирають.

Ці проекти показують, що «Фейсбук» є важливою платформою для розповсюдження портретних нарисів в Україні, і що цей формат може бути успішно використаний для висвітлення важливих соціальних тем.

Фейсбук, безперечно, набув великого значення в контексті сучасної журналістики. Ця соціальна мережа не лише надає можливості для широкого розповсюдження журналістських матеріалів, але й впливає на сам процес їх створення.

У контексті портретних нарисів, фейсбук надає можливість досягнути широкої аудиторії, оскільки ця платформа забезпечує легкий доступ до

контенту для мільйонів людей. Також, вона допомагає встановлювати безпосередній контакт між авторами та читачами, що відкриває нові можливості для взаємодії та обміну думками.

У той же час, форматування та оформлення портретних нарисів у фейсбуці має свої особливості. Зокрема, необхідно враховувати обмеження щодо обсягу тексту та використання візуального контенту. Фейсбук також впливає на журналістську практику створення портретних нарисів. Він стимулює авторів до більшої креативності та гнучкості, адже для привертання уваги користувачів соціальної мережі необхідно використовувати новаторські підходи.

Українські приклади використання фейсбуку для розміщення портретних нарисів демонструють, наскільки ця платформа може бути ефективною для цієї мети.

Висновки до Розділу 1

Виконуючи аналіз портретного нарису в системі журналістських жанрів, ми дослідили його важливість та роль у сучасному журналістському контексті. Портретний нарис – це унікальний жанр, що поєднує в собі опис особистості та її внутрішнього світу. Він є ефективним інструментом розкриття особистості, що дозволяє глибше зрозуміти людину, її мотиви, цінності та світогляд.

Трансформація жанру портретного нарису в сучасній публіцистиці стала можливою завдяки розвитку технологій та змінам у суспільстві. Сьогодні портретний нарис не тільки розширив свою тематику, але і використовує нові форми та формати, що вимагають від журналістів більш гнучкого підходу. Він активно використовується в мас-медіа, включаючи телебачення, радіо, друковані видання та інтернет.

З'ясувалося, що «Фейсбук» є ефективною платформою для розміщення портретних нарисів. Він надає можливість досягти широкої аудиторії, забезпечує взаємодію між автором та читачами, а також дає можливість використовувати візуальний контент для підсилення впливу нарису.

Особливості фейсбуку як платформи для розміщення портретних нарисів зумовлені його структурою, алгоритмами та аудиторією. Це створює особливі вимоги до форматування та оформлення нарисів, які автори мають враховувати, щоб ефективно використовувати цю платформу.

Ми дослідили, як фейсбук впливає на процес створення та розповсюдження портретних нарисів. Ця платформа не тільки відкриває нові можливості для журналістів, але й створює нові виклики. Від авторів вимагається гнучкість, креативність та готовність пристосовуватися до змінюваних умов розповсюдження контенту.

У контексті українського досвіду, ми оглянули приклади використання фейсбуку для розміщення портретних нарисів. Одним з цих прикладів є проект «Герої не вмирають», який успішно використовує цю платформу для публікації нарисів про українців, що загинули на війні. Цей проект показує, як можна використовувати фейсбук для висвітлення різноманітних героїв та історій, а також для залучення аудиторії до дискусії та взаємодії.

Підсумовуючи, можна сказати, що портретний нарис є потужним інструментом розкриття особистості в журналістиці. Його трансформація та адаптація до сучасних умов впливають на весь процес створення та розповсюдження нарисів. «Фейсбук», будучи однією з найпопулярніших соціальних мереж, надає великі можливості для використання цього жанру, але також ставить перед журналістами нові виклики. Дослідження та розуміння цих особливостей допомагає ефективно використовувати портретний нарис для розкриття особистості, розширюючи горизонти сучасної журналістики.

РОЗДІЛ 2.

РОЗРОБКА ЦИКЛУ ПОРТРЕТНИХ НАРИСІВ ПРО ЖУРНАЛІСТІВ- ВИПУСКНИКІВ НАУ

2.1. Мета, концепція створення портретного нарису про журналістів- випускників В. Бірюкова, Д. Манзюк та А. Дехтяренка

У цьому розділі ми розпочинаємо дослідження професійних траєкторій та особистих історій трьох видатних випускників кафедри журналістики Національного авіаційного університету: Володимира Бірюкова, Дарини Манзюк та Артема Дехтяренка. Наша мета передбачає створення творчих робіт – серії ґрунтовних та проникливих портретних нарисів про журналістів-випускників НАУ, які відобразять не лише їх життєвий шлях, кар'єрні досягнення, але й їхній характер, цінності та вплив, який вони зробили у відповідних сферах діяльності. Дуже важливим є те, що ми хочемо підкреслити різноманітність життєвих шляхів для випускників університету через різножанрові види портретного нарису.

Концепція цих портретів журналістів полягає в тому, щоб заглибитися у психологію їхніх вчинків, а не лише залишитися на поверхневому рівні досягнень і нагород цих особистостей. Ми прагнемо зрозуміти людей, які стоять за професійними персонажами, їхні вчинки, подорожі, мотивацію та філософію діяльності. Роблячи це, ми прагнемо надати цілісне уявлення читачам про цих видатних людей та їх внесок у сферу журналістики. Ці портретні нариси слугуватимуть взірцями рівня таланту журналістів, здобутого на кафедрі журналістики НАУ, демонструючи широту можливостей і потенціал для зростання, які надає виш. Вони є вивом цінності освіти, отриманої в НАУ, та її ролі у вихованні майбутніх лідерів української журналістики. Важливо, що в межах дипломної роботи зупинитися на трьох видах портретного нарису: культурологічного, героєм якого стане Володимир Бірюков, побутового, що

розповідь про життя Артема Дехтяренка, та портрета-інтерв'ю з Дариною Манзюк.

Далі ми розберемо мету та концепцію кожного портрета, надавши схему нашого підходу до створення цих переконливих оповідей. Першим нашим персонажем портретного нарису є відомий український журналіст і радіоведучий, нині ще й викладач-педагог кафедри журналістики НАУ Володимир Бірюков (Додаток А).

Володимир Миколайович Бірюков, відомий український журналіст і радіоведучий, продемонстрував високий рівень таланту та здобутого досвіду. Його шлях від студента до успішного професіонала-журналіста надихає. Цей портретний нарис має на меті заглибитися в історію життя Бірюкова акцентом на його ролі в медіа, культурі та освіті.

Кар'єрна траєкторія Володимира Бірюкова сама по собі є переконливою розповіддю. Починаючи з років його становлення в НАУ, ми досліджуватимемо його особисту та професійну еволюцію, проливаючи світло на досвід і впливи, які сформували його. Ця розвідка буде не просто хронологічним описом, а глибоким аналізом Володимира Бірюкова як багатогранної особистості.

Значна частина портретного нарису буде присвячена дописам Володимира Бірюкова в українських ЗМІ. Його робота з FM-TV, OTV та POWER FM залишила вагомий слід в українській журналістиці. Ми розберемо його роботу, досліджуючи інноваційність, креативність і культурну актуальність, вбудовані в його програми. Це дозволить ширше зрозуміти роль Володимира Бірюкова у формуванні публічного дискурсу та просуванні української культури.

Паралельно поміркуємо про вплив Володимира Бірюкова як викладача на молодь. Його повернення до альма-матер символізує певне коло подорожі та відображає його прагнення виховувати наступне покоління журналістів. Ми дослідимо його філософію викладання, педагогічні методи та вплив, який він мав на своїх студентів. Крім того, ми прагнемо, щоб цей портрет резонував на людському рівні. Ми заглибимося в особисту філософію, цінності та мотивацію

Володимира Бірюкова, малюючи цілісну картину світу людини, що стоїть за професійною персоною.

Зрештою, цей портретний нарис про Володимира Бірюкова має бути відображенням духу НАУ. Демонструючи йогожиттєвий шлях, ми сподіваємося висвітлити можливості, зростання та досконалість, які НАУ надає своїм студентам. Цей портретний нарис стане не лише відзначенням досягнень Володимира Бірюкова, але й свідченням якості освіти та спільноти підтримки в НАУ.

Дарина Манзюк – успішна випускниця факультету журналістики НАУ, яка має значний внесок у медіапростор України. Як керівник відділу соціальних мереж у відділі інтернет-проектів StarLightMedia, вона відіграє провідну роль у розробці стратегії, створенні та поширенні контенту, який резонує з українською аудиторією. Її стиль керівництва сприяв успіху різноманітних медіа-проектів, таких як: «Факти життя», «Факти здоров'я», «Свобода слова на ICTV», «Ранок у великому місті», «Вікна-новини», кулінарний проєкт «Смачно.ua» (Додаток Б).

Портретний нарис розкриває її шлях від амбітної студентки зі спеціальності журналістика в НАУ до фахівця з цифрових медіа. Її активна участь в університетському житті, її ранній початок участі в університетській творчій події «Паростки» та її постійна участь у різноманітних університетських заходах будуть висвітлені, щоб продемонструвати її прихильність і пристрасть до сфери журналістики та творчості з початку навчання.

Ми прагнемо відобразити не лише її професійний шлях, а й ті якості, які роблять Д. Манзюк відомою медійною постаттю. Її лідерство, креативність і відданість своїй справі є характеристиками, які втілюють цінності та навички, закладені програмою журналістики НАУ.

Концепція портретного нарису про Д. Манзюк полягає в тому, щоб висвітлити її досягнення в цифровому медіа-ландшафті, її внесок у популярні українські медіа-проекти та її роль у формуванні способів споживання контенту

в сучасну епоху. Це також має пролити світло на її життєвий шлях, підкресливши, як роки становлення в НАУ відіграли вирішальну роль у формуванні її в успішного професіонала, яким вона є сьогодні. Цей портрет слугуватиме джерелом натхнення для нинішніх і майбутніх студентів НАУ, демонструючи, чого можна досягти за допомогою самовідданості, таланту та правильної освітньої основи.

Артем Дехтяренко – випускник-бакалавр кафедри журналістики Національного авіаційного університету. Його академічна подорож була перервана через широкомасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України, що призвело до того, що він добровільно вступив до лав Збройних сил України. Нині він воює з ворогом як командир зенітно-ракетного підрозділу, мужньо захищаючи український народ та його демократичні цінності (Додаток В).

Навіть перебуваючи на військовій службі, А. Дехтяренко продовжував займатися медіа-проектами, взявши участь у створенні YouTube-проекту «Хто ти в ЗСУ». На цій інноваційній платформі проводяться інтерв'ю з військовослужбовцями різних спеціальностей, що дає змогу зазирнути зсередини в життя в ЗСУ. Попри великі зобов'язання, Дехтяренко залишається на зв'язку зі своєю альма-матер, намагаючись відвідувати всі ключові заходи.

Портрет А. Дехтяренка має характер героїчної розповіді про його хоробрість, самовідданість і любов до Батьківщини. Його історія розкаже про його перехід від студента журналістики до військовослужбовця, формування світогляду, підкреслить мотивацію та мужність, які спонукали його прийняти таке рішення.

Крім того, у портретному нарисі буде описано його внесок у проект YouTube, підкреслено, як він використав свої журналістські навички, щоб створити унікальну платформу для військовослужбовців, щоб ділитися своїм досвідом. Це також підкреслює його постійний зв'язок зі сферою журналістики, навіть коли він працює на іншій посаді.

Портрет А. Дехтяренка має на меті надихнути студентів і молодих професіоналів, показуючи людину, яка попри труднощі залишилася вірною своїм цінностям і зобов'язанням – своїй країні, своїй професії та своєму університету. Його стійкість і цілеспрямованість є свідченням цінностей, які НАУ прищеплює своїм студентам, що робить його історію важливою частиною серії портретних нарисів.

Підсумовуючи, зазначимо, що ми окреслили концепцію та мету створення портретних нарисів про випускників кафедри журналістики Національного авіаційного університету: Володимира Бірюкова, Дарини Манзюк та Артема Дехтяренка. Кожен із цих персонажів пройшов особливий шлях у своєму професійному житті, зробивши значний внесок у відповідні галузі.

Володимир Бірюков, досвідчений журналіст і радіоведучий, представляє традиційний шлях, який можуть собі уявити багато випускників журналістики, перехід у медіаіндустрію для створення цікавого контенту. Портретний нарис підкреслить його внесок в українські ЗМІ, зокрема йдеться про його популярні радіо- та телепрограми, а також про його роль як викладача НАУ, демонструючи вплив освіти НАУ на кар'єрну траєкторію.

Дарина Манзюк, натомість, здобула собі нішу у світі соцмереж. Її робота над розробкою та управлінням медіа-проектами на різних платформах підкреслює еволюцію сфери журналістики та можливості, які вона відкриває. Її портрет, відображений у нарисі, надихне студентів досліджувати динамічний і швидко мінливий медіапростір цифрової журналістики.

Нарешті, портрет Артема Дехтяренка розповідає унікальну історію мужності та відданості. Його зростання від студента до військовослужбовця-командира, і водночас продовження опікування медіа-проектами, демонструє різносторонність його як особистості і журналіста.

Портретні нариси мають на меті дати нинішнім і майбутнім студентам повне розуміння різноманітних можливостей, які може дозволити собі освіта журналіста НАУ. Крім того, вони висвітлюють унікальні досягнення

випускників НАУ, підкреслюючи їхній внесок у журналістику, цифрові медіа та національну оборону. Історії цих молодих журналістів, але вже відомих особистостей, безсумнівно, слугуватиме джерелом натхнення для майбутніх поколінь журналістів.

2.2. Особливості текстового й візуального наповнення портретних нарисів про журналістів-випускників

У цьому підрозділі ми глибше розглянемо особливості текстового та візуального змісту портретних нарисів про випускників кафедри журналістики. Важливість дослідження тонкощів таких елементів полягає в їхній вирішальній ролі у формуванні оповіді та впливі на сприйняття аудиторії. Портретний нарис — це не просто написаний твір; це мультимедійний продукт, який використовує різні типи вмісту для створення повного та цікавого профілю особи.

Для початку ми обговоримо текстові аспекти, зосередившись на наративних техніках, використанні цитат, описових елементів і контекстної інформації. Кожен із цих компонентів відіграє важливу роль у побудові захоплюючої розповіді, розкриваючи особистості випускників, досягнення та внесок у сферу журналістики. Після цього ми розглянемо візуальні аспекти портретних нарисів, враховуючи вибір візуальних матеріалів, їх роль і взаємодію з текстом. Візуальний контент все більше набуває значення в цифрових медіа, і здатність ефективно використовувати його разом із текстом може значно покращити процес оповідання. Цей підрозділ має на меті забезпечити всебічне розуміння того, як текстовий і візуальний вміст поєднуються для створення переконливих портретних нарисів. Аналіз дасть цінну інформацію про створення ефективних і привабливих мультимедійних оповідей про випускників факультету журналістики.

Розповідь у портретних нарисах про випускників журналістики відіграє ключову роль у розгортанні їхніх історій. Цей підхід утворює основу, навколо

якої організуються інші текстові та візуальні елементи. Техніка оповіді дає змогу автору цілісно та захоплююче описати професійний шлях випускників, особистий досвід, досягнення та труднощі.

Дуже важливо створити розповідь, яка буде одночасно переконливою та інформативною. Це може означати висвітлення важливих віх у кар'єрі випускника, надання інформації про їхній особистий досвід і перспективи або проливання світла на їхній унікальний внесок у журналістику. Розповідь має бути побудована таким чином, щоб підтримувати інтерес читача, ведучи його через історію, поступово розкриваючи різні грані особистості та кар'єри випускника.

Використання цитат від першої особи, коли випускники розповідають свої історії своїми словами, може зробити портретні нариси більш особистими та привабливими. Цей прийом може допомогти встановити емоційний зв'язок між читачем і темою портретного нарису. З іншого боку, розповіді від третьої особи можуть надати ширшу перспективу та дозволити більш об'єктивно відобразити кар'єру та досягнення випускників. Приклади застосування цитат відображені в Додатку В.

Кожен із цих елементів збагачує оповідь, додаючи глибини та складності образу випускників журналістики. Оптимальне використання технік оповіді може зробити портретні нариси більш привабливими, інформативними та такими, що запам'ятовуються.

Візуальний матеріал відіграє вирішальну роль у доповненні та посиленні текстового змісту в портретних картинах. Вони надають відчутний, яскравий вимір розповідям, часто передаючи інформацію, яку неможливо повністю охопити лише словами. Це особливо актуально в контексті платформ соціальних медіа, таких як «Фейсбук», де візуальний контент значно підвищує залучення користувачів.

Фотографії особливо важливі в портретних картинах про випускників журналістики. Вони можуть запропонувати зазирнути в професійне життя суб'єктів, їхнє робоче середовище, важливі події кар'єри та навіть їхні особисті

моменти. Картинки з різних періодів їхнього життя можуть візуально відобразити їхній ріст і еволюцію, слугуючи потужним доповненням до хронологічного розвитку оповіді (Додаток А).

У нашому проєкті було застосовано усі основні принципи творення публіцистичного тексту у жанрі портретного нарису. Окрім покращення стилю оповіді, візуальні матеріали також можуть скеровувати увагу читачів і розбивати великі блоки тексту, роблячи портрет більш привабливим і легшим для навігації. Однак їх слід використовувати зважено та таким чином, щоб узгоджуватись із загальним потоком оповіді, щоб уникнути відволікання від основного змісту та не перевантажувати текст.

Взаємодія між текстом і візуалізацією має вирішальне значення для створення цілісного та всебічного портрета в портретних нарисах. Коли текст і візуальні елементи гармонійно поєднуються, вони мають змогу передати більш деталізоване та багатовимірне уявлення про випускників факультету журналістики.

Текст служить основою, надаючи контекст, інформацію та розповідь. Він готує основу для портрета, представляючи минуле, досвід і досягнення суб'єктів. Завдяки ретельно розробленій мові та техніці оповіді текст формує розуміння та сприйняття читачами випускників журналістики.

З іншого боку, візуалізація додає рівень візуального оповідання, який доповнює та покращує текстовий зміст. Вони можуть фіксувати вирази обличчя, середовище та дії, пропонуючи візуальну інтерпретацію їхнього життя та роботи. Візуальні елементи можуть викликати емоції, створити візуальний інтерес і забезпечити більш безпосередній зв'язок із читачем.

Синергія між текстом і візуалізацією полягає в їхній здатності посилювати повідомлення одне одного та справляти глибший вплив на аудиторію. Коли текстовий зміст описує важливе досягнення чи подію, візуальні елементи можуть надати допоміжні образи чи ілюстрації, які посилюють його значення. Так само, коли текст заглиблюється в особисті історії чи досвід, візуальні елементи можуть оживити ці моменти, створюючи

більш захоплюючий досвід читання. У нашому випадку, під час читання портретного нарису, аудиторія зможе переглянути світлини з різних етапів життя випускників та більш глибоко відчувати їх досвід.

У створенні портретних нарисів про журналістів-випускників Національного авіаційного університету основну увагу було приділено використанню художніх засобів та особливої лексики. Вони допомогли передати емоційний та психологічний образ кожного героя, створюючи у читача відчуття близькості і зрозуміння.

У портретних нарисах важливо використовувати художні засоби для створення живого, глибокого образу головного героя. Це може бути детальний опис роботи особи, її позашкільної діяльності, а також візуальних особливостей та емоційних вражень.

Щодо візуального наповнення, було вирішено використовувати лише ті фотографії, які не порушують особисті права героїв і не виходять за межі журналістської етики. Переважно це були професійні фотографії з роботи, а також власні зображення героїв, які вони добровільно надали для публікації.

Дотримуючись принципу журналістської етики, ми усвідомлюємо, що не всі деталі життя особи мають бути відкриті для громадськості. Наша мета - висвітлити професійні досягнення та внесок цих людей у розвиток журналістики й інших напрямків медіа, а не порушувати їх право на приватність.

Всі ці елементи допомогли створити серію яскравих, змістовних портретних нарисів, які відображають не тільки професійні здобутки, але і глибоку людську суть кожного журналіста-випускника Національного авіаційного університету.

Таким чином, взаємодія між текстом і візуалізацією в портретних нарисах про випускників кафедри журналістики є спільним процесом, який спрямований на створення цілісного та всебічного зображення. Якщо їх ефективно використовувати, вони працюють рука об руку, щоб передати

історії, досвід і досягнення суб'єктів, створюючи більш привабливий і вражаючий досвід читання для аудиторії.

2.3. Просування циклу портретних нарисів у соціальній мережі «Фейсбук»

Просування серії портретних нарисів про випускників факультету журналістики в соціальній медіа-платформі «Фейсбук» відіграє важливу роль у охопленні ширшої аудиторії та максимізації її впливу. «Фейсбук», будучи одним із найпопулярніших сайтів соціальних мереж, надає широку платформу для обміну вмістом і взаємодії з ним. Велика база користувачів і різноманітні функції роблять його ідеальним місцем для просування та демонстрації серії портретних нарисів.

У цьому підрозділі ми розглянемо конкретні стратегії та підходи, які використовуються для просування серії портретних нарисів у фейсбуці. Ми заглибимося в різні функції та інструменти, доступні на платформі, які можна використовувати для підвищення видимості, заохочення та сприяння змістовній взаємодії з аудиторією.

Просування серії портретних нарисів у фейсбуці передбачає розуміння алгоритмів платформи, використання цільової реклами та використання органічного охоплення за допомогою цікавого вмісту. Для цього потрібен комплексний підхід, який поєднує привабливі візуальні ефекти, заголовки, що привертають увагу, і стратегічне планування для оптимізації показу та залучення аудиторії.

У цифрову епоху соціальні медіа стали, безсумнівно, потужним інструментом поширення інформації та залучення громадськості. Серед різноманітних платформ соціальних медіа «Фейсбук» є однією з найбільш широко використовуваних, завдяки різноманітним функціям, що пропонують динамічні способи обміну вмістом, спілкування та підключення. Це дослідження має на меті використати сильні сторони «Фейсбук» як платформи

для просування портретних замальовок випускників факультету журналістики Національного авіаційного університету.

Ці портретні нариси — це більше, ніж просто портрети; вони пропонують глибокі розповіді про шляхи випускників, висвітлюючи їхній академічний досвід у НАУ, кар'єрні досягнення та внесок у сферу журналістики. Кожен нарис є свідченням якості освіти в НАУ та потенційних можливостей, які вона має для майбутніх студентів. Таким чином, їх просування на фейсбуці є важливим аспектом цього проекту.

Запропонований метод просування полягає в основному через механічну розсилку. Цей метод передбачає відправлення матеріалу цільовій аудиторії, яка, у свою чергу, ділиться ним зі своїми мережами, таким чином збільшуючи видимість і охоплення. У цьому випадку цільовою аудиторією будуть студенти НАУ, викладачі, випускники та інші особи чи групи, пов'язані з закладом.

Вибір використовувати механічну розсилку узгоджується з духом нашого проекту: надавати автентичні, детальні розповіді, на які студенти можуть давати відгуки. Механічна розсилка дає змогу природним чином ділитися цими історіями, створюючи більш автентичні взаємодії та обговорення вмісту.

Самі портретні нариси будуть розміщені на офіційній сторінці кафедри журналістики НАУ у фейсбуці [44]. Це місце було обрано з кількох причин:

1. Актуальність: Сторінка кафедри журналістики – найкращий майданчик для поширення цих нарисів. Потенційні абітурієнти, які цікавляться програмою «Журналістика», швидше за все відвідають цю сторінку під час дослідження закладу. Наявність цих портретних ескізів на сторінці може надати їм реальні приклади результатів програми, запропонувавши більш особисте та релевантне розуміння того, що може означати вивчення журналістики в НАУ.

2. Можливість написання лонгріду: платформа «Фейсбук» дозволяє публікувати повідомлення, що мають великий вміст. Ця особливість узгоджується з характером портретних нарисів, які є детальними та об'ємними. На відміну від інших платформ соціальних медіа, які обмежують кількість символів або зосереджуються на візуальному вмісті, «Фейсбук» забезпечує

гнучкість для поширення глибоких оповідань без ризику скорочення чи надмірного спрощення.

Просуваючи ці нариси на фейсбуці, дуже важливо враховувати унікальну динаміку платформи та поведінку користувачів. Час, частота публікацій і стратегії залучення повинні бути адаптовані для оптимізації видимості та взаємодії. Регулярний моніторинг і аналіз ефективності публікації можуть внести зміни до стратегії просування, гарантуючи, що вона залишається ефективною та відповідає інтересам і поведінці аудиторії.

Процес просування портретних нарисів про випускників-журналістів Національного авіаційного університету на соціальній мережі «Фейсбук» вимагає виваженого та цілеспрямованого підходу. Використовуючи сторінку кафедри журналістики для розміщення наших нарисів, ми не тільки підтримуємо єдність та консистентність контенту, але й забезпечуємо найбільший потенціал охоплення аудиторії.

Це дозволить потенційним вступникам одержати цінну інформацію про життя та досягнення випускників, а також допоможе випускникам зберегти зв'язок із університетом. Додатково, використання лонгвідів дає змогу розгорнуто і детально описувати досвід кожного випускника, створюючи відчуття більшої глибини та особистісної взаємодії.

Таким чином, стратегія просування циклу портретних нарисів у соціальній мережі «Фейсбук», заснована на механічному поширенні матеріалу та використанні офіційної сторінки кафедри, є ефективним методом досягнення нашої цільової аудиторії та забезпечення високої якості контенту. Це підтверджує значимість такого підходу у сучасних умовах інформаційного суспільства.

Висновки до розділу 2

У розділі, ми детально дослідили і розглянули низку чинників у створенні циклу портретних нарисів про випускників-журналістів Національного авіаційного університету і їх просування у соціальній мережі «Фейсбук».

Використання «Фейсбук» як платформи для просування портретних нарисів про випускників-журналістів Національного авіаційного університету виявляється вдалою стратегією, оскільки це дозволяє нам досягти широкої аудиторії та залучити увагу потенційних студентів і зацікавлених осіб.

Просування цілісного циклу портретних нарисів у фейсбуці допомагає підвищити впізнаваність Національного авіаційного університету, кафедри журналістики через досягнення випускників у журналістичній сфері. Героями наших портретних нарисів є випускники-журналісти Національного авіаційного університету (В. Бірюков, А. Дехтяренко, Д. Манзюк), які отримали високу якість освіти і досягли значних успіхів у журналістській сфері. Кожен з героїв має свою унікальну історію, внесок та досягнення, які вони зробили в своїх професійних кар'єрах.

Наші герої є прикладами успішного застосування знань і навичок, отриманих під час навчання на кафедрі журналістики, у реальному журналістському середовищі. Вони представляють різні галузі журналістики, включаючи телебачення, радіо, онлайн-медіа та соціальні мережі. Кожен з них має свою унікальну професійну траєкторію, досвід та внесок у розвиток української журналістики.

Наші герої є джерелом натхнення для потенційних студентів, молодих журналістів та всіх, хто мріє про кар'єру у журналістиці. Їхні історії успіху та досягнення показують, що здобуття якісної освіти та наполеглива праця можуть привести до великих досягнень у журналістській галузі.

Кожен портретний нарис присвячений окремому герою, його унікальним досягненням, викликам та історії. Це дозволяє нам зосередитись на кожній особистості, розкриваючи її таланти, професійні здібності та внесок у журналістику.

ВИСНОВКИ

У роботі ми провели глибоке дослідження жанру портретного нарису як ефективного інструменту сучасної журналістськи, особливо у контексті використання його соціальними медіа. Ми встановили, що портретний нарис є потужним засобом розкриття особистості, її мотивів, цінностей та світогляду.

Після детального дослідження і аналізу особливостей різновидів трансформацій портретного нарису в сучасній журналістиці, дійшли таких висновків:

Портретний нарис як жанр журналістики поширений і актуальний в сучасному інформаційному просторі. Він дозволяє висвітлювати персоналії з різних боків, виявляти глибокі особистісні характеристики, а також розкривати внутрішній світ людини.

Теоретичне дослідження показало, що портретний нарис має внутрішньожанрові різновиди, зокрема: літературний, політичний, історичний, культурологічний, соціологічний, побутовий (біографічний) портретний нарис та портрет-інтерв'ю. Кожен з цих жанрів має свої особливості та відображає різні аспекти людської особистості.

Попри свою традиційність, жанр портретного нарису активно розвивається та адаптується до сучасних умов. Це виявляється у використанні нових форматів презентації текстового матеріалу, використанні нових технологій та соціальних медіа.

Технологічний прогрес та суспільні зміни дозволили трансформувати портретний нарис, зробивши його більш адаптивним та гнучким до сучасних умов. У контексті цього, соціальна мережа «Фейсбук» виявилась особливо корисною для розміщення та просування портретних нарисів, надаючи можливість досягти широкої аудиторії та забезпечити взаємодію між автором та читачами.

Ми дослідили і розглянули аспекти створення циклу портретних нарисів про випускників-журналістів Національного авіаційного університету і їх просування у фейсбуці. Виявилось, що така стратегія дозволяє досягти широкої аудиторії, підвищити впізнаваність університету та кафедри журналістики через висвітлені у портретних нарисах досягнення випускників у журналістичній сфері.

Застосування портретного нарису у контексті соціальних медіа відкриває нові горизонти для висвітлення життєвих шляхів та досягнень випускників, а також створює можливості для глибокого залучення аудиторії. Український досвід показує, що використання фейсбуку для розміщення портретних нарисів є успішним. Проєкт «Герої не вмирають» - це яскравий приклад такого використання, що свідчить про важливість і потенціал портретного нарису як жанру в сучасному медіапросторі.

Втім, не варто забувати, що використання фейсбуку для цих цілей також має свої виклики. Важливою частиною роботи журналіста стає здатність пристосуватися до змінюваних умов розповсюдження контенту, урахувати особливості алгоритмів фейсбуку та взаємодіяти з аудиторією.

Також нами було створено інформаційний продукт - серію портретних нарисів про Володимира Бірюкова, Артема Дехтяренка та Дарину Манзюк. Цей практичний результат став фундаментальною основою роботи.

Таким чином, наша робота підкреслює значимість портретного нарису в сучасному журналістському контексті, його роль у висвітленні досягнень випускників-журналістів, а також вплив соціальних медіа, зокрема «Фейсбуку», на розповсюдження та вплив цього жанру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аньєс І. Підручник із журналістики: Пишемо для газет. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 544 с.
2. Боднаренко Б. О., Денисюк С. Г. Соціальні мережі як засіб формування свідомості. Матеріали XLIX науково-технічної конференції підрозділів Вінницького національного технічного університету. Вінниця: ВНТУ, 2020. С. 514–515.
3. Бойко Ю. В., Ковальська Л. А. Соціальні мережі як зброя та інструмент впливу в умовах інформаційної війни. Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса. Вип. 13. Т. 1. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. С. 235-239.
4. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навчальний посібник. Київ : Академія української преси, 2004. С. 161-187.
5. Варич М. В. Політичний портрет як різновид нарису в сучасній українській газеті. Вчені записки Таврічного національно університету ім. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації» Том 25 (64) № 4,
6. Васьківська О. Є. Гендерні стереотипи в українському інформаційному просторі // Матеріали другого науково-методологічного семінару «Права людини: відображення у медіапросторі» (27 лютого 2023 року). Київ: ФМВ, 2023. С. 34-36.
7. Васьківська О.Є. Функціонування соціальних мереж в умовах воєнного стану // Сучасні тенденції розвитку вищої освіти та академічного партнерства в умовах воєнного стану, № 31: у 2 томах: збірник матеріалів ХХVІІІ Міжнародної науково-практичної конференції (16 – 17 березня 2023 року). Київ: КиМУ, 2023. Т.2. С. 44-47.

8. Воронова М. Ю. Особистість у публіцистичному портреті : пізнання й вираження в слові. Наукові записки Інституту журналістики. 2011. Том 43. С. 106–110.
9. Воронова М. Ю. Портрет і біографія. Гранична сутність жанрів // Наукові записки Інституту журналістики : наук. зб. / за ред. В. В. Різуна ; КНУ імені Тараса Шевченка. 2004. Т. 17. С. 44–50.
10. Воронова М. Ю. Теорія та практика публіцистичного портрета: наук. видання. Київ : «ЛАТ&К», 2019. 312 с.
11. Воронова М. Ю. Сучасна портретистка. Проблеми жанру // Наукові записки. Київ, 2002. Т.8. С. 145-149.
12. Гід журналіста. Збірка навчальних матеріалів, складена за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ. Київ: ІМІ, 1999.
13. Гусева О. Внутрішньожанрова типологія нарису // Вісник книжкової палати. 2015. Вип.2. С. 49-52.
14. Гусева О. О. Жанр нарису на рубежі століть у ситуації трансформації соціокультурної парадигми // Держава та регіони. Сер. : Соціальні комунікації : науково-виробничий журнал / Класичний приватний ун-т. Запоріжжя, 2014. № 3. С. 63–67.
15. Гусева О. О. Своєрідність нарисового жанру та його співвідношення з іншими документальними жанрами // Вісник книжкової палати. 2014. Вип.8. С. 1–3.
16. Гусева О. О. Сучасний подорожній нарис: особливості трансформації старого жанру // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2014. Вип.39. С. 221–226.
17. Дермельова, Н. П. Добірка журналістських матеріалів: подорожній нарис робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр; спец.: 061 – журналістика / Н. П. Дермельова; наук. керівник Т. В. Ковальова. Суми: СумДУ, 2020. 47 с.
18. Дубін Б. Слово – лист – література: Нариси про соціологію сучасної культури. М. : Новий літературний огляд. 2001. Вип.26. 416 с

19. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. Львів : ПАІС, 2008. 276 с.
20. Іващук А. Трансформація жанру нарису у нових медіа // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2019. Вип. 46. С. 297–303.
21. Кравченко Є. Г. Сучасна українська публіцистика: мовно-естетичні тенденції // Мова. Свідомість. Концепт: зб. наук. статей / відп. ред. О.Г. Хомчак. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2019. Вип. 9. С. 131-137.
22. Курбан О. В. Інтернет-технології та онлайнові соціальні мережі у сучасній гібридній війні // Наукові записки, 2017. № 1 (54) С. 264-273
23. Ляшко С. М. Поняття «наукова біографія» у теорії та практиці історико-біографічних досліджень // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. праць / відп. ред.: В. С. Чишко, В. І. Попик ; НАН України, Ін-т біографічних досліджень. Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2013. Вип.10. С. 25–47.
24. Марінеско В. Ю. Літературна біографія як жанрова модель: особливості еволюції, атрибутивні та модусні ознаки // Наук. праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]: наук.-метод. ж-л. Т. 193. Вип. 181. Філологія: Літературознавство. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. С. 59–63.
25. Мельникова О. С. Сучасна публіцистика // Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. 2016. Вип.3. 61с.
26. Михайлин І. Основи журналістики: підручник. Вид. 3-є доп. і поліпш. Київ: ЦУЛ, 2003. 283 с.
27. Назаренко Г. І. Інформаційні жанри журналістики: навчальний посібник. Київ: НАУ, 2009. 124 с.
28. Подолян М. Публіцистика як система жанрів. Київ, 1998. 234 с.
29. Попик В. І. Світоглядні засади розвитку української біографістики та формування національних ресурсів біографічної інформації ХХІ століття // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. праць / відп. ред.:

- В. С. Чишко, В. І. Попик ; НАН України, Ін-т біографічних досліджень. Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2008. Вип. 4. С. 8 –40.
30. Семенко С. Портретний нарис у публіцистичній практиці Олени Пчілки. С. 126
31. Серов О. Особливості портретного інтерв'ю на телебаченні // Сучасний мас-медійний простір: реалії та перспективи розвитку : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (12–13 жовтня 2016 р.). Вінниця, 2016. 352 с.
32. Слинько Р.О., Погребна В.Л. Синтез жанрових різновидів у публікаціях біографічного спрямування // Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі» (м. Запоріжжя, 2 листопада 2022 р.). Запоріжжя, 2022. С.181 – 184.
33. Сніжко О. Жанрова система публіцистичних текстів // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2011. Вип.26. С. 237–239.
34. Старовойтенко І. В. Просопографічний портрет особистості у контексті сучасних завдань біографічних та історичних досліджень / І. В. Старовойтенко // Українська біографістика = Biographistica Ucrainica : зб. наук. праць / відп. ред.: В. С. Чишко, В. І. Попик ; НАН України, Ін-т біографічних досліджень. Київ : НБУВ, 2008. Вип. 4. С. 50–66.
35. Стрижевська С. Трансформація портретного нарису на сторінках жіночих видань // Журналістика. Філологія. Медіаосвіта. Полтава, 2009. С. 346–349.
36. Тертичний А. А. Жанри періодичної преси. Проблемний нарис // Навчальний посібник. 2011. 235 с.
37. Торкут Н. М. Марінеско В. Ю. Біографістика як метажанр: спроба теоретико-літературної ідентифікації феномена. // Держава та регіони. Сер. : Гуманітарні науки : наук.-виробн. ж-л / Класичний приватний ун-т. Запоріжжя, 2014. № 4. С. 4–11.
38. Ференц Н. С. Основи літературознавства / Н. С. Ференц. Київ : Знання. 2011. 431 с.

39. Харитоненко О. Жанрові грані біографічного дискурсу в сучасній періодиці // Журналістика. Вип. 16 (41). 2017.
40. Хухрій А. Портретний нарис на сторінках тижневика «Країна» // Журналістика : теорія, історія, практика : студентський науковий збірник. № 2 / за заг. ред. Н. Ф. Баландіної. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2012. 214 с.
41. Шебеліст С. Трансформаційні процеси в системі журналістських жанрів // Вісник Львівського університету. Серія: Теле- та радіожурналістика. 2010. Вип. 9. Ч. 1. С. 274–280.
42. Табінський Я. «Людина в кадрі»: особливості нарисового висвітлення // Збірник матеріалів звітної наукової конференції за 2016 рік (секція «Журналістики»). Львів : Малий вид. ц-р ф-ту журн-ки, 2017. С.67-71.

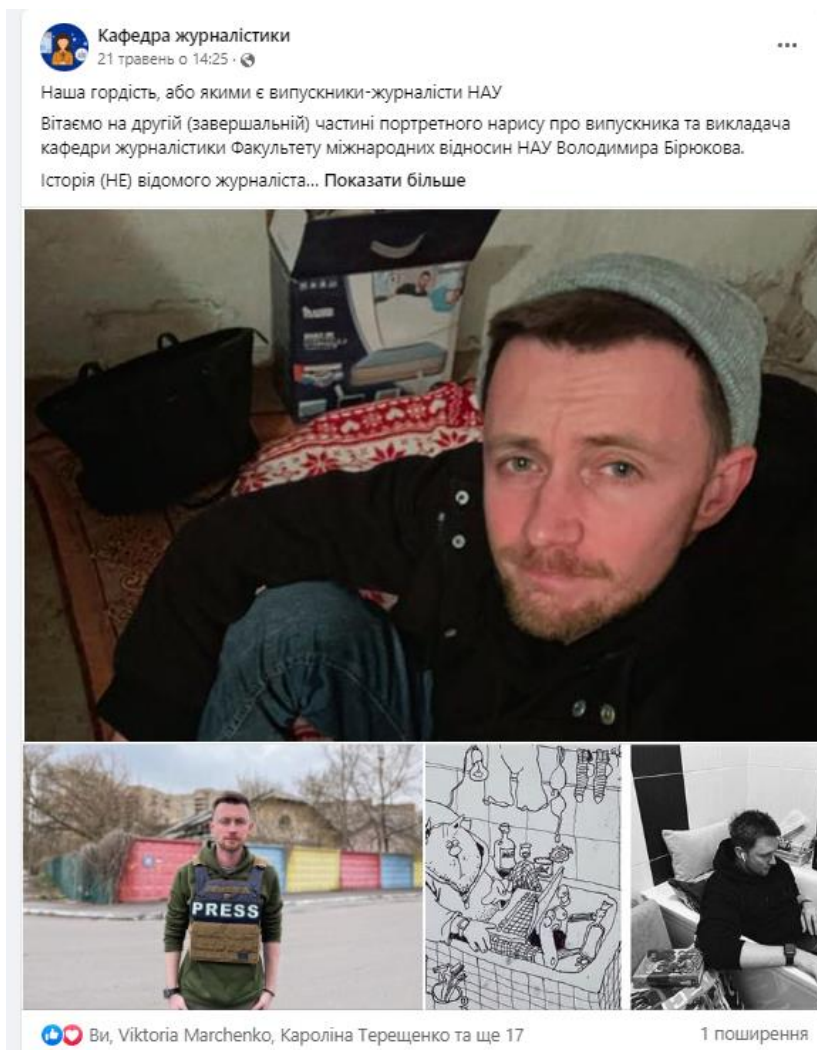
Електронні ресурси

43. «Герої не вмирають» «Фейсбук» сторінка. URL: https://www.«Фейсбук».com/tsentr.nebesna.sotnya/?locale=uk_UA (дата звернення: 05.05.2023).
44. Кафедра журналістики Факультету міжнародних відносин НАУ. Сторінка у «Фейсбук» URL: https://www.facebook.com/people/%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8/100064516676478/?paipv=0&eav=AfbfU-f7eedJqxmEioqMin85BJJMuP9nYpjQtaBtjuRiYf9rgRpbWECVnqPThS1kOP8&_rdr (дата звернення: 03.05.2023).
45. Патланенко Б. Ю. Еволюція портретного нарису як основного засобу розкриття особистості в журналістиці // IX всеукраїнська студентська наукова конференція «Актуальні проблеми соціальних комунікацій». URL: <http://surl.li/hxnnq> (дата звернення: 03.05.2023).

46. Патланенко Б. Ю. Журналістська етика та проблеми її застосування у професійній діяльності // Матеріали Шостої всеукраїнської студентської наукової конференції «Актуальні проблеми соціальних комунікацій» 25 травня 2020 р. URL: http://fmv.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%A2%D0%95%D0%97%D0%98_.pdf (дата звернення: 07.05.2023).
47. Патланенко Б. Ю. Роль соціальних мереж та їх вплив на користувачів // Матеріали Сьомої всеукраїнської студентської наукової конференції «Актуальні проблеми соціальних комунікацій» 12 травня 2021 р. URL: <http://fmv.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%90%D0%9F%D0%A1%D0%9A-2021.pdf> (дата звернення: 02.05.2023).
48. "Humans of New York." «Фейсбук» page. URL: <https://www.»Фейсбук«.com/humansofnewyork/> (дата звернення: 06.05.2023).
49. "People of Ukraine." «Фейсбук» page. URL: <https://www.»Фейсбук«.com/peopleofukraine1/> (дата звернення: 04.05.2023).
50. "Portraits of a Pandemic." «Фейсбук» page. URL: <https://www.»Фейсбук«.com/portraitsofapandemic> (дата звернення: 01.05.2023).
51. Razak Fariza Hanis Abdul. "The Effect of «Фейсбук» on Journalist in News Writing." URL: https://www.researchgate.net/publication/326451645_The_Effect_of_»Фейсбук«_on_Journalist_in_News_Writing (дата звернення: 10.05.2023).

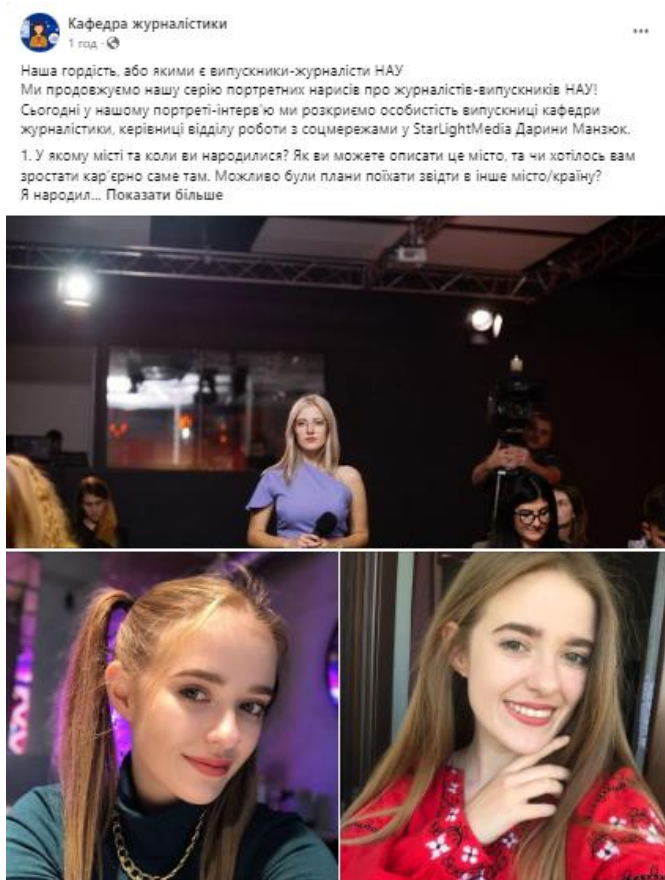
ДОДАТКИ

Додаток А

Культурологічний портретний нарис про Володимира Бірюкова на сторінці кафедри журналістики ФМВ НАУ у «Фейсбук»

Розроблено автором

Додаток Б

**Портрет-інтерв'ю з Дариною Манзюк на сторінці кафедри журналістики
ФМВ НАУ у «Фейсбук»**

Розроблено автором

Додаток В

Побутовий портретний нарис про Артема Дехтяренка на сторінці кафедри журналістики ФМВ НАУ у «Фейсбук»

Кафедра журналістики

З д. · 🌐

...

Наша гордість, або якими є випускники-журналісти НАУ

Ми продовжуємо нашу серію портретних нарисів про журналістів-випускників НАУ. Сьогодні ми приділимо увагу людині, історія якої дійсно вражає, демонструє неймовірну відвагу, силу, мужність та вірність своїм цінностям. Йдеться про бакалавра кафедри журналістики, старшого сержанта Збройних сил України Артема Дехтяренка.

Майбутній воїн народився 13 квітня 1999 року і все своє дитинство проживав у невеличкому селищі міського типу Дружба Житомирської області. Його мати працювала вчителькою у школі, а батько – охоронцем. Як згадує сам Артем, його батько працював у різних напрямках, в різних точках України. Зазвичай він був пов'язаний з відомими людьми: Олександр Педан, Сергій Притула, брати Клички. Від останніх, одного разу навіть привіз автограф. Тож він мав дуже широке коло контактів по всій країні.

Сім'я мала великий вплив на майбутнє життя хлопця. З дитинства батько давав приклад, яким має бути справжній чоловік. Він прививав йому любов до Батьківщини та активного способу життя, оскільки професія батька вимагала мати велику фізичну силу. Коли Артему виповнилося 6 років, він пішов до школи, в якій його мати працювала вчителькою англійської. Вона ж прививала до нього любов до навчання і вивчення іноземних мов. Саме її вплив у майбутньому зіграє важливу роль у житті Артема.

У 2007 році у маленького Артема з'явилася молодша сестра Софія.

«Загалом, Артем був дуже авторитетним для мене з самого дитинства. Пам'ятаю, що я дуже довіряла йому, коли була малою. Якщо чесно, то наші взаємини з братом до повномасштабного вторгнення не можна назвати якимись дуже близькими... Найголовніше чому він мене навчив, це самостійності. Пам'ятаю, що всьому я вчилася сама, під його наглядом, звісно. Поки не позбавала всі коліна - на роликах їздити не навчилася, а Артем завжди «холоднокровно» за цим спостерігав. Це дуже допомогло мені, навіть зараз допомагає, бо я усвідомлюю, що повинна вчитися всьому сама, робити свої помилки й виправляти я також їх буду сама. Оскільки у нас з Артемом різниця у 8 років, то найбільше мені запам'яталися якісь сімейні моменти саме в період коли він ще не поїхав навчатися до Києва...

Найяскравіше Артем асоціюється у мене із шаленим бажанням незалежності, чого він і досяг, як тільки пішов з батьківського дому. З дитинства пам'ятаю його патріотичні настрої, які виділялися серед його однолітків. Він широко цікавився цим, їздив на змагання, читав багато енциклопедій.. Не дивно, що він зараз на війні » - розповідає про свого брата Софія.

До 9-го класу хлопець був відмінником. Навчання давалося йому напрочуд легко, він схоплював усе на льоту, все знав, старанно навчався. Проте попри усю жагу до знань, у старших класах Артем дещо втомився від старанного навчання та почав поринати в інші активності. Були моменти, коли хлопець пропускав школу, хоча це давалося йому не легко, оскільки мама на той момент працювала завучем.

Розроблено автором